

به گزارش اقتصادسراآمد، شماره ویژه مجله معتبر بین‌المللی «Deep-Sea Research Part II» با محوریت «ویژگی‌های اقیانوس‌شناختی و اکولوژیک خلیج فارس» به تازگی منتشر شد؛ شماره‌ای که به گفته متخصصان می‌تواند یکی از معتبرترین و جامع‌ترین مجموعه‌های علمی جهانی درباره این پهنه راهبردی باشد.

این شماره ویژه که اکنون روی وبگاه رسمی ناشر- الزویر در دسترس قرار گرفته است، به ابتکار و پیگیری «دکتر مریم قائمی»، عضو هیأت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی به‌عنوان سردبیر مسئول این شماره تهیه و منتشر شده است.

قائمی: انتشار این مجموعه گامی مهم برای دیده‌شدن علمی خلیج فارس است

دکتر قائمی با تأکید بر اهمیت انتشار این مجموعه گفت:

«برای نخستین‌بار یک مجله معتبر بین‌المللی، مجموعه‌ای مستقل و تخصصی را به طور کامل به خلیج فارس اختصاص داده است و اکنون با انتشار نهایی مقالات، این موضوع در سطح جهانی برجسته‌تر از همیشه دیده می‌شود».

او افزود:

«این شماره ویژه حاصل همکاری گسترده پژوهشگران کشورهای مختلف است و می‌تواند مرجع مهمی برای سیاست‌گذاری، مدیریت محیط‌زیست دریایی و توسعه پژوهش‌های آینده در خلیج فارس باشد».

ارسال ۴۳ مقاله‌ای ۱۲ کشور؛ ۲۱ مقاله پذیرفته‌شد

دکتر قائمی که نایب‌رئیس کمیسیون منطقه‌ای اقیانوس‌شناسی بین‌دولتی یونسکو (IOC/INDIO) را نیز برعهده دارد افزود: در جریان انتشار این مجموعه، «۴۳ مقاله» از پژوهشگران کشورهای مختلف از جمله ایران، عراق، عربستان سعودی، قطر، کویت، هند، آمریکا، آلمان، نروژ، تایوان و آفریقای جنوبی دریافت شد که پس از داوری سخت‌گیرانه، «۲۱ مقاله» برای چاپ پذیرفته شد. میزان پذیرش مقالات حدود «۴۹ درصد» گزارش شده است.

نقش برجسته ایران

در این شماره ویژه، پژوهشگران و مؤسسات علمی ایران –از جمله پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی، دانشگاه هرمزگان، دانشگاه شهید بهشتی، سازمان حفاظت محیط‌زیست و چند دانشگاه بزرگ کشور – حضور پررنگی داشته‌اند. به گفته دست‌اندرکاران، ایران یکی از نقش‌آفرین‌ترین کشورهای از نظر حجم مشارکت علمی و شبکه همکاری‌ها در موضوع خلیج فارس بوده است.

پوشش مهم‌ترین چالش‌های علمی خلیج فارس

این مجموعه موضوعاتی چون تنوع زیستی، بوم‌سازگان‌های حساس (مرجان و مانگرو)، آلودگی دریایی، تغییرات اقلیمی، فرایندهای بیوژئوشیمیایی، و مدل‌سازی‌های مرتبط با شیلات و اقیانوس‌شناسی را در بر می‌گیرد؛ حوزه‌هایی که از دید پژوهشگران، نیازمند توجه و مطالعه بیشتر در خلیج فارس بوده‌اند.

افزایش توجه جهانی به مطالعات خلیج فارس

بر پایه ارزیابی‌های اولیه، برخی از مقالات این شماره ویژه از هم‌اکنون مورد استناد قرار گرفته‌اند و انتظار می‌رود با توجه به ماهیت تخصصی موضوع، میزان ارجاعات در سال‌های آینده افزایش یابد.

این مجموعه علاوه بر ایجاد مرجع علمی معتبر برای پژوهشگران، گامی مؤثر در تقویت دیپلماسی علمی منطقه‌ای و ارتقای جایگاه پژوهش‌های ایران در شبکه جهانی اقیانوس‌شناسی به شمار می‌رود.

علاقه‌مندان می‌توانند مقالات این شماره ویژه را از لینک زیر مشاهده کنند.

https://www.sciencedirect.com/۱۰F۳۳vR۵GMH/special-issue

قهرمانی نیز اثرگذار است. از سوی دیگر، مازندران همه‌ساله میزبان مسابقات مختلف بین‌المللی است. از جمله اینکه نخستین دوره مسابقات وزنه‌برداری نظامیان جهان (سیزم) با حضور ۸ کشور، به میزبانی نیروی پدافند هوایی ارتش در شهر ساحلی بابلسر در آبان ۱۴۰۴ برگزار شد. پیش از این نیز در این شهر ساحلی مسابقات بین‌المللی کشتی‌جام عبدالله موحد برگزار شد. مسابقات جهانی پرورش‌اندام مستر یونیورس نیز در شهر ساحلی رامسر برگزار شد.

چندین دوره از مسابقات بین‌المللی کشتی‌جام جهان پهلوان تختی نیز در در شهرهای ساحلی تنکابن و بهشهر، مسابقات بین‌المللی کشتی‌جام شهید هاشمی‌نژاد را در بهشهر و چندین مسابقه بین‌المللی نیز در تعدادی دیگر از شهرهای ساحلی مازندران نظیر شهر ساحلی نور برگزار شد. به‌رغم این همه افتخارآفرینی و موفقیت ورزش مازندران در ابعاد مختلف قهرمانی، میزبانی و حتی موفقیت در استعدادیابی در عرصه ملی و بین‌المللی، هنوز وضعیت‌شناسایی و رسمیت بخشیدن به «قطب گردشگری ورزشی» در استان‌های شمالی –از جمله مازندران– نامشخص و فاقد برنامه‌های بلندمدت یا حتی کوتاه‌مدت است.

اهمیت تعاملات بین‌المللی در نظام مسائل ورزش

توجه داشته باشیم که یکی از مسائل مهم در «نظام مسائل ورزش» کشورمان، ضعف دیپلماسی ورزشی و تعاملات بین‌المللی است. بسیاری از شهرهای ساحلی ایران دارای پتانسیل میزبانی رویدادهای بین‌المللی ورزشی هستند. اما عدم‌وجود سیاست، برنامه‌ریزی و اهداف مشخص برای میزبانی رقابت‌های ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی منجر به بروز وضعیتی شده است که استان ساحلی مازندران که در ۳۵ رشته ورزشی مدال‌آور در سطح آسیا و جهان، صرفاً در چند رشته محدود ورزشی میزبان رقابت‌های بین‌المللی در تعدادی محدود از کشورها باشد و تاکنون تقریباً در هیچ مسابقه و رقابت جهانی تجربه میزبانی‌ای از تعداد بیش از ۱۵ کشور رانداشته است. ایران با ۱۵ کشور از طریق مرزهای زمینی و دریایی نیز همسایه است.

نگاهی به اهمیت و جایگاه گردشگری ورزشی

«گردشگری ورزشی» یکی از پردرآمدترین عرصه‌های صنعت گردشگری محسوب می‌شود و برگراری رویدادهای بین‌المللی ورزشی در هر کشوری منجر به رونق گردشگری ورزشی می‌شود. چنانکه زمانی که تیم‌های ورزشی به هر کشوری سفر می‌کنند، بسیاری از طرفداران و علاقه‌مندان ورزشی نیز برای مشاهده مسابقات به کشور مقصد عزیمت می‌کنند که دستاوردی بزرگ برای گردشگری ورزشی تلقی و موجب افزایش درآمدها در این عرصه می‌شود. گردشگری ورزشی علاوه بر رونق سفرهای داخلی منجر به رونق حضور گردشگران خارجی در کشور میزبان می‌شود. میزبانی مسابقات بین‌المللی ورزشی منجر به افزایش توجه به توسعه و گسترش زیرساخت‌های ورزشی می‌شود و این مهم می‌تواند به شکوفایی همزمان گردشگری و ورزش کمک کند. ضمن اینکه انگیزه سرمایه‌گذاران بخش خصوصی داخلی و خارجی برای سرمایه‌گذاری در حوزه ورزش و گردشگری افزایش می‌یابد.

توانایی حمکرانی مطلوب در اجرای مسابقات بین‌المللی

«سراآمد» نقش «گردشگری ورزشی» در «توسعه» را بررسی می‌کند؛

ژئوپلیتیک ورزشی در «شهر بندر» رامسر

پیشنهاداتی برای مدیریت نظام مسائل میزبانی رقابت‌های بین‌المللی

عناصر مهم و تأثیرگذار در حکمرانی مطلوب

در حکمرانی مطلوب از همه عناصر و ویژگی‌های موجود به‌عنوان فرصتی برای بهبود شرایط و رفع آسیب‌ها و در گامی فراتر برای توسعه همه‌جانبه بهره گرفته می‌شود. در اینجا باید به «ژئوپلیتیک ورزشی رامسر» اشاره کرد. «ژئوپلیتیک ورزشی» در حقیقت و براساس آموزه‌های علمی امروز مفهومی قابل تأمل در حکمرانی مطلوب است. «ژئوپلیتیک» به تأثیر جغرافیا بر سیاست و روابط بین‌الملل و حتی تأثیر عوامل جغرافیایی بر رفتار دولت‌ها اشاره می‌کند. «ورزش» به‌عنوان فراگیرترین موضوع بین‌بشریت پس از «امدب»، به‌عنوان یکی از نهادهای مدرن اجتماعی اثرگذار بر کنش‌های انسانی و اجتماعی، تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم روی جغرافیا، قدرت و سیاست دارد که در قالب «ژئوپلیتیک ورزش» قابلیت توضیح و مفهوم‌سازی دارد. میزبانی رقابت‌های بین‌المللی ورزشی با محوریت رامسر به‌عنوان قطب گردشگری ورزشی بین‌المللی به همراه سایر شهرهای مجاور رامسر در استان‌های گیلان و مازندران، می‌تواند تجربه جدیدی از میزبانی رقابت‌های ورزشی را رقم بزند.

سخن پایانی و نتیجه‌گیری

حکمرانی مطلوب نیازمند در نظر قراردادن فرصت‌ها و نقاط قوت و برطرف کردن نقاط ضعف و مهار تهدیدهاست. گردشگری ورزشی در شمال ایران (استان‌های مازندران، گیلان و گلستان) یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌های توسعه‌ای کشور است که متأسفانه هنوز به‌صورت جدی و راهبردی به آن پرداخته نشده است. این یادداشت به بررسی ظرفیت گردشگری ورزشی بین‌المللی در شهرهای ساحلی ایران و ارائه پیشنهاد میزبانی چنداستانی و چندشهری رقابت‌های جهانی ورزشی با مرکزیت رامسر با در نظر قراردادن مفهوم «ژئوپلیتیک ورزشی رامسر» و رویکرد «گردشگری ورزشی بین‌المللی» مبتنی بر تجربه، دانش و پژوهش اینجانب در حوزه‌های جامعه‌شناسی ورزشی، مدیریت استراتژیک و همچنین مدیریت دانش و تدریس در دانشگاه‌های مختلف و کنشگری در حوزه ورزش به رشته‌تحریر برآمده است.

در ظاهر، اجرایی‌شدن پیشنهادات مندرج در این یادداشت به انگیزه و اراده مسئولان وابسته است، اما آنچه منجر به ایجاد انگیزه و تقویت اراده در مسئولان می‌شود، تمایل و مطالبه مردم است. در اینجا باید نقش سمن‌ها را جدی گرفت. یکی از مناسب‌ترین روش‌های انتقال صدا و مطالبه مردمی به مسئولان، سمن‌ها یا سازمان‌های مردم‌نهاد هستند. در استان‌های شمالی ایران، سمن‌های مختلفی وجود دارد که دارای دغدغه توسعه و بهبود وضعیت در ابعاد مختلف هستند. رامسر دارای سمن‌های مختلفی است که می‌توانند مطالبات مردم را به مسئولان منتقل کنند. رویکردازانه نیست اگر بگویم که پیگیری سمن‌های رامسر در راستای تبدیل رامسر به «قطب گردشگری ورزشی بین‌المللی» و تسهیل شرایط میزبانی و افزایش توان اقتصادی رامسر مبتنی بر گردشگری در ابعاد مختف از جمله ورزش، می‌تواند گامی مهم در مسیر توسعه رامسر، مازندران، شمال و حتی ایران باشد.

با توجه به «ژئوپلیتیک ورزشی رامسر»، می‌توان در سال‌های آینده از رامسر به‌عنوان (منطقه ویژه گردشگری شمال» و بزرگ‌ترین مقصد گردشگری منطقه یاد کرد، مشروط بر اینکه «اراده توسعه در منطقه» بر «بوروکراسی اداری» چیره شود. فراموش نکنیم که وقتی ورزش با هویت ملی و طبیعت ترکیب می‌شود، هم باعث تقویت اقتصاد می‌شود، هم منجر به اقتدار ملی می‌شود و هم انسجام و اتحاد را تقویت می‌کند.

برگزاری مسابقات بین‌المللی ورزشی در ایران نشان‌دهنده توانایی کشور در حکمرانی مطلوب و مہیاکردن شرایط مسابقات، تأمین امنیت و مدیریت بر امور مختلف میزبانی نظیر ارائه خدمات پایدار برقراری شبکه برق، آب، گاز، اینترنت و تلفن، سامانه گرمایشی و سرمایشی، اسکان، تغذیه، امور بهداشتی و سلامت و پزشکی، ترابری ورزشکاران، داوران، مسئولان و دست‌اندرکاران ورزشی خارجی و ایرانی است که همین سطح از مدیریت نیازمند هماهنگی و هم‌افزایی سازمان‌های کشوری و لشکری مرتبط است. در واقع ایجاد و ارتقای هم‌افزایی بین دستگاه‌ها و سازمان‌ها برای یک هدف واحد علاوه بر ارتقای سرمایه اجتماعی بین‌سازمانی، نوعی آزمایش برای مدیریت مشترک در مواقع بحرانی نیز محسوب می‌شود.

پیشنهاداتی برای مدیریت نظام مسائل میزبانی رقابت‌های بین‌المللی

مسائل موجود در نظام مسائل ورزش درخصوص میزبانی رقابت‌های مهم ورزشی و بین‌المللی در استان‌های شمالی کشور نشان‌دهنده این مطلب است که «ضعف امکانات زیربنایی و زیرساختی» نظیر ظرفیت محدود و کمبود امکانات سالن و زیرساخت‌های ورزشی، «عوامل اقتصادی» از جمله ضعف در جذب اسپانسر، «ضعف در دیپلماسی ورزشی» و متقاعدکردن ورزشکاران و تیم‌های شاخص ورزشی در سطح جهان برای حضور در مسابقات از مهم‌ترین موانع میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی است. برای رفع این مشکلات می‌توان میزبانی رخدادهای ورزشی در سطح بین‌المللی را به‌صورت غیرمتمرکز و «استانی و چندشهری» یا میزبانی «چنداستانی و چندشهری» برگزار کرد. این پیشنهاد پژوهشگر در حالی مطرح می‌شود که جهان شاهد میزبانی رقابت‌های جهانی به‌صورت چندکشوری است. به‌عنوان مثال، در ماه‌های آتی رقابت‌های جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶ در ۳۳ کشور و ۱۶ شهر میزبان برگزار خواهد شد. تعداد ۱۱ شهر در آمریکا، ۳ شهر در مکزیک و ۲ شهر در کانادا میزبان رقابت‌های جام جهانی فوتبال ۲۰۲۶ خواهند بود.

ژئوپلیتیک ورزشی رامسر؛ مفهومی قابل تأمل در حکمرانی مطلوب

در میان شهرهای ساحلی استان مازندران، شهرهایی نظیر رامسر، تنکابن، بابلسر و نور دارای پتانسیل بیشتری برای برگزاری رقابت‌های ورزشی در سطح بین‌المللی هستند. در این میان شهر ساحلی رامسر از نظر زیست‌محیطی و گردشگری در سطح بین‌المللی شهری شناخته شده است و به علت نام آن –که به‌عنوان کنوانسیون تالاب‌های بین‌المللی ثبت شده است– در جهان شهرت بیشتری دارد. رامسر به‌عنوان شهری با توسعه اجتماعی مناسب از جمله شهرهایی است که توانسته با دیپلماسی مناسب با برخی شهرهای کشورهای دنیا نظیر الزکرة قطر، پورتمونث شیلی و... پیوند خواهرخواندگی داشته باشد. رامسر دارای امکاناتی نظیر مجتمع‌های اردوگاهی شهیدچمران، هفت‌تیر، میرزاوک‌چک‌خان، شهیدرجایی، امام‌رضا(ع)، کمپ تیم‌های ملی، هتل‌های شناخته‌شده در سطح بین‌المللی و اقامتگاه‌های مختلف، ظرفیت‌های طبیعی و تاریخی و تنوع بی‌نظیر طبیعت(جنگل، کوه، دریا و وجود ساحل مناسب)، زیرساخت فرودگاهی بین‌المللی، مجموعه تله‌کابین و عوامل مناسب دیگر است. دارا بودن ویژگی‌های منحصربه‌فردی که در هیچ نقطه دیگر ایران وجود ندارد، شهر ساحلی رامسر به‌عنوان گزینه‌ای مناسب برای تبدیل‌شدن به «قطب گردشگری ورزشی بین‌المللی» در ایران مبدل شده است. رامسر آخرین شهر مازندران به سمت گیلان است و می‌توان مسابقات ورزشی با مشارکت استان‌های گیلان و مازندران و به مرکزیت رامسر طراحی و اجرا کرد.

عکس: اصغر بشارتی

فرید عزیزی - اقتصاد سرامد